

REFRESH

YOUR POEM

MERAČ PLIME I OSEKE

PIŠE: MIA MEDAKOVIĆ

FOTOGRAFIJE: IZ PRIVATNE ARHIVE

VESELIN MIŠNIĆ, CRNOGORSKI I SRPSKI PESNIK, ROMANOPISAC, KNJIŽEVNI KRITIČAR I SATIRIČAR. OBJAVIO JE 48 KNJIGA U POMENUTIM KNJIŽEVNIM ŽANROVIMA. PREVOĐEN JE NA DVADESETAK SVETSKIH JEZIKA. DOBITNIK JE PREKO TRIDESET NAJZNAČAJNIJIH KNJIŽEVNIH NAGRADA.

Dobitnik si ovogodišnje nagrade "Srboľjub Mitić", za knjigu pesama "Merač plime i oseke", izdavač Nova Artija iz Paraćina, šta ova nagrada znači jednom pesniku?

Još uvek nisam siguran da li neka nagrada više znači piscu, ili knjizi. Pisac je živ i tu pro-radi sujeta, ali opet nagrada baca svetlo na knjigu i ukazuje na njenu vrednost. Ti si ovu knjigu dobila od mene nekoliko meseci pre nagrade koja je kasnije došla i u njoj si sama prepoznala vrednost i otkrila čaroliju jezičkog iskaza i lepotu i moć ovih stihova. Za mene je to prava nagrada. Kada čitalac sebe nađe u ovoj poetici. U tome i leži smisao pisanja. Da drugi pronalaze i otkrivaju lepotu u onome što ste pisali. Ako bi se knjige pisale zarad ličnog zadovoljstva, bio bi to zaludan posao. A ova upravo dobijena nagrada mi je značajna jer sam pesnika Srboľjuba Srbu Mitića upoznao kao mlad pesnik. Sreli smo se samo jednom i na jednoj književnoj večeri u Požarevcu i on je nekoliko godina kasnije umro. Zavičaj i

rodno mesto su mu se odužili nagradom, ali i bibliotekom koja nosi njegovo ime. Nagradu dodeljuje opština Malo Crniće i priznati i cenjeni književni časopis Stig, koji nakon smrti dugogodišnjeg urednika Milisava Milenkovića, evo dve godine uspešno uređuje pesnikinja i romanopisac Danijela Božičković, koja je veliki Srbin poštovalac. Uostalom ona je i direktor biblioteke koja nosi Srbino ime i ove godine je bila predsednica žirija koji je jednoglasno *Meračima plime i oseke* dao nagradu za pesničku knjigu godine. Želim da pohvalim tvoj magazin *Ryl* koji nije komercijalni časopis, već se bavi fenomenomima javnog i kulturnog života na širim prostorima i popularan je ne samo kod nas, već i izvan granica države Srbije. Redovni i prilježni sam čitalac tvog časopisa i smatram da je bez konkurencije najbolju časopis u Srbiji takve vrste. Najoriginalnijeg modernog dizajna, vrhunskih i raznovrsnih sadržaja i meni je iskreno žao što ga nema u štampanom obliku. Znam da bi štampa strašno mnogo koštala, ali

bio bi to bum na svekolikom tržištu informacija, koje je na žalost lišeno pravog kvaliteta. Zato ovo što ću reći neće se tumačiti kao reklama, pa vezano za nagradu Srba Mitić, želim da pohvalim entuzijazam i volju dugogodišnjeg predsednika opštine Malo Crniće, gospodina Mališu Antonijevića, koji je iz budžeta jedne nerazvijene opštine izdvojio novčana sredstva za nagradu. Pohvalno je da neko ko nije iz kulture, sagledava njen značaj i eto održava nagradu godinama unazad. Meni je nagradu uručila jedna izuzetna žena, neposredna saradnica gospodina Antonijevića, gospođa Goranka Stević, Predsednica skupštine opštine Malo Crniće a svečanost je uvećao Državni sekretar iz ministarstva za kulturu Srbije gospodin Miodrag Ivanović. Nagrada se uručuje na dan opštine Malo Crniće kada se otvaraju i dani legendarnog Fedrasa, najvećeg festivala amaterskih pozorišta Srbije. Ovo je inače bila 52 godina Fedrasa, a festival je otvorio doajen našeg glumišta Nebojša Dugalić, koji se pričom osvrnuo i na delo i život Srbojuba Mitića. Ovo je inače bila i 30. jubilara godina od kada se dodjeljuje nagrada Srba Mitić.

Važno je i ovo da kažem, da je nagrada sa Srbim imenom prestižna u svetu književnosti i meni je posebno draga jer je to prava pesnička nagrada, i spravom spada u deset najznačajnijih pesničkih nagrada u Srbiji, a to nije mala stvar. Ovu nagradu su dobili veliki i značajni srpski pesnici, poput Radomira Andrića, Rista Vasilevskog, Dragana Jovanovića-Daniolova, Bate Mi-

lanovića, Nebojše Lapčevića, Goluba Jašovića, Ane Dudaš, Predraga Bogdanovića-Cia, Đoka Stojčića, Gordane Boranijašević i tako redom...

Knjiga pesama "Merač plime i oseke" nastala je kao plod nataloženih emocija, ili potrebe da se izrazi neizraženo?

Mislim da neću biti neskroman ako kažem da je uz prethodne takođe nagrađivane moje knjige pesama, poput knjige "Pustinjske pesme" za koju sam dobio možda i najznačajniju književnu nagradu Milan Rakić, uz knjigu pesama "Neko nalik kiši" koja je dobila čak pet nagrada, pesnička knjiga "Merač plime i oseke" je ipak po kvalitetu i mojem izboru na prvom mestu.

Misteriju života ne rešava jedna priča i jedna pesma, pa ni čitava knjiga pesama to nije u stanju da uradi, ipak ja sam sanjar koji u čuda veruje. Uostalom to se i umojim pesmama vidi. Pesma je moj jedini filter za dušu. Najprefinjeniji prečišćivač onih najdubljih emotivnih stanja, koja se samo slute i koja se ne mogu videti. A java ih tako zdušno zagađuje. Naravno ne smem zaboraviti ni ljubav prema životu, prema ljudima koji me okružuju, prema ženi kao fenomenu, ali u mom slučaju i konkretnoj osobi bez koje ni ovih pesama ne bi bilo. A prva i meni možda i najdraže pesma u ovoj knjizi jeste *Merač plime i oseke* koju sam posvetio mojoj Milici, čudesnom Afitosu i naravno Fridi Kalo.

Ja sam upravo iz te knjige, kao da sam znala da ćeš dobiti za nju nagradu, uzela jedan tvoj stih za ceo broj novembarskog izdanja Ryl magazina „Godine se vetru ne broje, koliko god brzo sazrevao“ iz pesme Balada o vetru sa plavim očima. Pristao si lako i srećno da tvojim stihovima obojimo naš 99 broj.

Iskren da budem obradovala me ova tvoja ideja i tvoje pravo, ono dubokoumno čitanje i razumevanje moje poezije. Istina je da se **godine vetru ne broje**. Naročito *vetru sa plavim očima* jer svi smo mi taj vetar razvigorac, koji bude i ode i koji ne podleže uzusima vremena. Samo mi prolazimo a kada nas ne bude, nama kojima je i namenjen večni mir i trajna nepokretnost zagarantovana, samo na tren će taj vetar u pohode i poslednji put doći, umiriti se kako bi nam odao poštu i počast. A onda, onako ceremonijalno, uz dubok naklon prema upokojenom, vetar će nastaviti bezmerjem svoje neumorno i večno putovanje. Ja sam već spremio izbor mojih najlepših ljubavnih pesama i nije slučajno što u naslovu knjige opet pominjem vetar. Knjiga se zove **Kazano vetru, pisano na vodi**. Ako bih mogao sebe da uporedim sa bilo kojom prirodnom pojavom, onda bi to bio *vetar*. Kada jednom budem odlazio voleo bih da sa vetrom odem. Nije lako videti nevidljivo. *vetar* je nevidljiv i ukrotiti se ne može. Ili, pitanje koje stalno sebi postavljamo: *kako čovek može tumačiti neobjašnjivo?* Meni se čini da to samo pesma može? Ili Bog može? Samo što mi te Gospodnje znake ne možemo ni

čitati ni videti a još manje razumeti.

Kada u tebi pesnik piše?

Ja nikada nisam siguran pišem li ja pesmu, ili ona mene piše i ispisuje. Pišem jer moram. Bez pesme ne bih mogao da živim. Deluje kao otrcana fraza, ali u mom slučaju je tako. Ne biram vreme za pisanje. Nekada je to rano predvečnje, nekada duboka noć, ili praskozorje. Nekada dok mirujem, drugi pu dok sam u pokretu. Pravila nema. Vreme je kategorija koju ja prezirem a to i moje pesme itekako čine. Mrzim ograničenja svake vrste a vreme od kada smo postali svesni njegove pogubne moći, nikada nam nije bilo naklonjeno. Zato sam ja od *vremena* digao ruke, kao što je i ono meni okrenulo leđa. No kako to lepo reče Meša Selimović, *svaki čovek je uvijek na gubitku*. Koliko god ja bio sanjar, itekako znam da pesma neće promeniti svet, ali ga može oplemeniti, jer mene je oplemenila. Stih koji si uzela iz jedne moje pesme i ove knjige, kao lajtmotiv ovog broja tvog časopisa to porvrđuje. Uloga tog stiha je da oplemeni dušu čitaoca, da ga navede na razmišljanje a ne da menja svet. Covek mora biti svestan svojih limita. Svakako da stalno nadgrađujem sebe i dušu svoju hranim pesmama koje pišem, takođe sebe bogatim i darovima mnogobrojnih pesnika, koje volim da čitam. I onih kojih ima a ponajviše pesmama onih kojih nema.

Kako dolaziš do inspiracije za pisanje? I kuda

ide ovaj baš svet?

Dok me razum služi a emocije hrane, inspiraciju nalazim u svemu što je pozitivno, dobro, mudro i poučno. Svaka lepota koja pleni naša čula ima mesta u mojim pesmama. Ali život nije bajka i u njemu ima prostora i za tugu, gubitak voljenih, ljudsku anomaliju prirodu. Svet u kojem živimo nije poljanče za našu razbibrigu. Ovaj današnji svet je beskrajno surov, on je minsko polje koje samo retki mogu preći i opstati. Sve je manje empatije, emocije su zakržljale, glad za uspehom i profitom je neutaživa, i otuda niko ne zna kuda ide ovaj naš jedini svet koji imamo. Ponajmanje to pesnik zna.

Šta te oduševljava u poslednje vreme?

Oduševljaju me sitnice, naoko beznačajne stvari. Recimo radost koju prepoznam u očima nekoga koji u mimogredu mine i koga ne poznajem. A opet, kao i sve druge, oduševljava me planetarni uspeh Novaka Đokovića, pa donekle i Nikole Jokića. Takvi ljudi su najveća inspiracija mladima, njih je Bog pomilovao da čine i ono što izgleda nemoguće. Sport kao zabava je dominantniji od svega. Imamo igara samo hleba nema. I to je problem sa kojim se celokupno čovečanstvo suočava. Nesrećan sam što živim u svetu gde je rat i uništenje važnije od života u miru i blagostanju. Ko to može razumeti. Sve sam uvereniji da ovaj svet hrli ka samouništenju. Zlo ne donosi boljitak ni onima koji zla čine, jer njihiva srca je prekrila tama, a krv koja ostaje kao trag njihovih zlih dela vreme ne spirira.

Šta me još oduševi? Recimo tvoj poziv i vest da ti je moj stih ulepšao dan. Uvek me oduševi svaki uspeh i radost bilo kog mog prijatelja. I dobra knjiga me oduševi i srećan sam kad otkrijem dobrog pisca. Za svaku umetnost u mom srcu ima dovoljno mesta. Ovo je jedno od onih pitanja, iako jednostavno u suštini, koje nudi hiljadu odgovora.

Koliko vremena posvećuješ umu a koliko telu, obzirom da si i završio i fakultet za fiziku kulturu.

Dobro si informisana. Završio sam i fakultet za književnost. Um je samo podstanar mozga, a telo je nosilac svih funkcija koje posedujemo. Ono je čuvar, ali i trđava. Moramo poštovati telo i razumeti njegov značaj i funkcionalnost. Ja ne razumem kada neko hvali nekoga ko u životu nije potrčao i kome telo služi kao vešalica za odeću, Samo što odeću možemo i birati i menjati a telo je jedino bogatsvo koje ne menjamo i koje imamo jednom i zauvek. Ja se ne uklapam ni u jednu poznatu predstavu o pesniku, ili piscu uopšte. Po svemu se razlikujem od pesničke sabraće. Uvek me nerviralo ustaljenog mišljenja da pesnik mora da bude raskalašni boem, da izgleda neuredno i kome je je kafana i piće uslov za

pisanje i inspiraciju. To su besmislice. Ja nikada nisam zapalio cigaretu. Prezirem alkohol i sve zavisnosti. Jednoim sam kao mlad pesnik pitao Miku Antića: pišeš li ti kada si pijan? Pogledao me je začuđeno. „Istina je volim da pijem, ali ja kada sam bio pijan ni olovku ne mogu da držim u ruci a kamoli da o nečemu trezveno mislim,“ rekao je. Verujem da čovek mora da ima kontrolu nad sam sobom a izbori su na kraju samo ono što nas definiše i određuje.

Sport je oduvek bio moja velika ljubav i potreba. Igrao sam košarku za Drugu ligu što u ono vreme velike Juge nije bilo mala stvar. I danas odigram basket sa klincima iz kraja. U karateu sam dogurao i do reprezentacije. Igrao sam stoni tenis prilično uspešno. Pa onda obožavam bilijar. Šah mi je velika ljubav. Skijanje takođe. volim more i plivanje. Samo prezirem lovce i svaku vrstu lova. Pa čak to bio takozvani sportski ribolov. Ne razumem kako neko može da uživa ubijajući najlepše životinje u prirodi. Nema sporta koji ne volim da gledam. Teretana je pod obavezno, uostalom to je i mesto mog i tvog susretanja. Čovek sam po sebi nije bogom dan da uvek dobro izgleda i da se dobro oseća. Na sebi moramo raditi. Aktivnosti i kretanje su od krucijalnog značaja za zdrav život. Bilo da je u pitanju duh ili telo, ponavljan na sebi se mora stalno raditi. Pa nisu najveći grčki mislioci i filozofi u svojim akademijama slučajno sportske aktivnosti izjednačavali sa umnim.

I tako, „Vetru se godine ne broje, iako je brzo sazrevao“ šta kažeš na ove stihove koje su obojile naše novembarsko izdanje?

Ovo jeste kratko pitanje, ali zahteva termeljan i dug odgovor, dakle, oduvek sam bio zatočnik lepih misli. Veruje da ni život ni umetnost ne mogu bez misli koje bi upamtili i zapisali. Današnja književnost, na moju veliku žalost se svela na trivijalije, na isprazne i lagodne priče, knjige liče na bombonjere, samo da se konzument ne zamisli, ili nedaj Bože krene da postavlja pitanja. Upitnost nije poželjna ni u kojem obliku. Sve mora da bude sažvakano po meri sadašnjeg trenutka. Lepa misao je retkost u savremenoj prozi, Treba je svećom tražiti. Zato sam se ja drznuo da svaki moj stih u ovoj knjizi bude lepa misao, ona koja je i poučna i samosvojna i koja se izborila za trajanje. Ja sam ponosan na sebe kao tvorca misli koju si ti prepoznala kao vrednost i koja ti je ulepšala jedan trenutak u životu. I koja će ovom broju tvog magazina odrediti sadržajnost. Lepši kompliment pisac ne može dobiti od saznanja da je negde neko njegovu misao prihvatio kao svoju. Da se u njoj prepoznao. To meni ukazuje da nisam uzaludno toliko vremena utrošio u pisanje. Da bih doskočio ovoj pomami i ekspanziji prizemnih stanja duha, pet godina sam opripremao jednu drugu knjigu koja se upravo pojavila i u kojoj su samo misli koje sam ispisivao bezmalo četrdeset godina i koje su do ovog novog osvet-

ljavanja, dugo čamile u mojim već zaboravljenim knjigama. Ako nisam bio u mogućnosti da ponovo oživim te knjige u vratim ih u ruke čitalaca, onda barem mogu da nanovo udahnem novi život tim lepim i moćnim mislima, kojima vreme nije naudilo, i koje iako izvučene iz šireg konteksta, mogu potpuno da budu autohtone i samosvojne. Napisao sam svoja „Pisma sa Leutara,“ svoje „Blago cara Radovana“, svoje „Znakove pored puta“. Ta knjiga od petsto strana ima 4200 misli a sve misli su poređane azbučnim redom i po temama. Ima 120 tema bitnih u našem životu. I ne mora neko da odjednom čita 4200 misli. Bilo bi to zamorno. Dovoljno je da poželi neku u tom trenutku njemu bitnu i zanimljivu temu. Recimo ako je tema ljubav, ili sreća, ili nada, ili Bog i vera, ili mladost, ili čežnja. Štagod da čitalac sladokusac poželi naći će u ovoj knjizi. Čak sam i teme pisao azbučnim redom kako bi se čitalac lakše snalazio. Takva knjiga ne postoji ni kod nas a verujem ni u svetu. Knjiga se zove. **„Drugom**

stranom tišine“, naslov je uzet iz jednog poglavlja moje pesničke knjige „Merač plime i oseke“. Tako sam ja plagirao samog sebe. Ubeđen sam da u današnje vreme nema pisca koji bi iz svog dela izvukli makar hiljadu misli. Ja sam izvukao 4200 a moga sam i više, da nisam bio selktivan i strog prema sebi.

Sa nestrpljenjem iščekujem svaki broj tvog magazina. Za mene lično RYL je praznik i za oči i za dušu. Iskreno se divim tvog beskrajnom entuzijazmu, neverovatnoj energiji i kreativnosti, i evo bezmalo stotom broju časopisa RYL. To je neverovatno posao i veliko dostignuće. Za čestitanje i svaku pohvalu. Radujem se što ću biti deo ove tvoje moćne priče.